

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΓΙΑΣΕΜΙΑ - ΘΥΓΑΤΕΡΑ

ΕΠΗΓΑ προχθές στὸν κῆπὸν μου τὸν ἀγαπημένο — ἀγαπημένο γιατί σταῖς λύπαις μου τὸν βρῆκα φίλον παρήγορον καὶ συμπαθῆ — με τοὺς στενοὺς του δρόμους, τὰ εὐμορφα λουλούδια καὶ τὰ γλυκὰ δεντράκια, ὅλα λουσμένα στὴν πρωινὴ δροσιά.

Νά καὶ βρίσκομαι μπροστὰ στὴν εὐμορφὴ μου γιασεμιά, φουντωτὴ καὶ γεμάτη κάτασπρα μυρωδᾶτα λουλούδια, ποὺ ἔλαμπαν σὰν ἀσημένια ἀστέρια, ἀληθινὰ διαχάντια, στὴ λάμψι τοῦ ἡλίου.

Τὴ βλέπω κ' ἡ καρδιά μου λαχταρεῖ, γιατί θυμοῦμαι πῶς εἶναι φυτευμένη ἀπὸ τὰ χεράκια μου. Εἶναι δική μου, ἔργο μου· τὴν ἀγαπῶ. Θέλω, μὰ δὲν μπορῶ νὰ τῆς μιλήσω, νὰ τῆς φανερώσω τὸ τί αἰσθάνεται ἡ καρδοῦλά μου, ὅταν τὴ βλέπω φουντωτὴ καὶ φορτωμένη κάτασπρα γιασεμᾶκια.

Ἡμην πολὺ μικρός, παιδί, ὅταν τὴν φύτευα — μ' ὠδηγοῦσε ἡ μητέρα — ἓνα βράδυ σιγανὸ — μ' ἔρριχνε ὁ ἥλιος ταῖς ὑστεριναῖς του ἀκτῖνες. Μπορῶ λοιπὸν νὰ τὴν ἀρνηθῶ; νὰ παύσω νὰ τὴν ἀγαπῶ; Μήπως ἀρνεῖται ποτὲ τὸ αἷμά του ὁ γονιός; Καὶ εἶμαι ἐγὼ πατέρας, καὶ εἶναι αὐτὴ παιδί!

Πλησιάζω με καρδιοκτύπι· κάνω νὰ τὴν ἀγκαλιάσω, νὰ τὴ φιλήσω, τὴν καλὴ μου θυγατέρα, ποῦ τὴ θαρρῶ δική μου, γιατί τὴ φύτεψα, κι' αὐτὴ — τί γνωστικὴ! — με νοιώθει καὶ με ραίνει στὰ χέρια καὶ στὸ πρόσωπο με τὰ λουλούδια της.

Ἄχ, κοπέλλα μου χρυσῇ, γνωρίζεις τὸν πατέρα σου, ἐκεῖνον ποῦ σ' ἀνάθρεψε με χάδια καὶ θερμὰ φιλιὰ, φιλιὰ

νῆς νηότης του· κ' ἡ καρδιά μου ἡ παραπονετική δακρύζει ἀπ' τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐχαρίστησι.

Καὶ ποὺς τὸ ξέρει ἀκόμα, δόλια μου καρδιά, τί θάκανες ἂν ἦταν ἡ γλασεμιά ἡ εὐμορφη σωστὸ παιδί, στάλήθλα θυγατέρα. . . .

ΜΥΡΜΗΚΑΚΙΑ

Ὁλόχαρο βοσκόπουλο τὰ προβατάκια του ἔβασκε μιὰ μέρα στὸ βουνό. Ἦταν ἡμέρα κρύα—Νοέμβρης μῆνας—καὶ τὸ παιδί ἐκρύωσε. Ἐσύναξε ξερὰ κλαδιὰ καὶ ρίζαις καὶ ἀναψε φωτιά νὰ ζεσταθῇ. Μὲ πόση χαρὰ ἔρριχνε στὴ φωτιά τὰ ξύλα! Μὰ 'σ' ἓνα ξύλο μέσα, 'σ' ἓνα ξερὸ κλωνάρι, ἦταν κρυμμένα κάμποσα μυρμηκάκια. Τὰ δύστυχα, ἐκρύφθησαν ἐκεῖ, νομίζοντας πῶς εἶναι ἀσφαλῆ, γιατί σὲ λίγο ἔφθανε ὁ φοβερὸς χειμῶνας μὲ τὰ χιόνια του.

Ἐκρύφθησαν στὴν τρύπα τοῦ ξηροῦ κλαδιοῦ, νὰ μὴν τὰ βρῇ τὸ χιόνι καὶ ἡ βροχὴ καὶ ξεπαγιάσουν καὶ πάθῃ ἀπ' τὴ λύπη τῆς ἡ μάνας τους. Ἀλήθεια, εἶνε, κακὸ νὰ ξεφυχῇ κανεὶς, μαῦρος, κοκκαλωμένος ἀπ' τὴν παγωνιά!

Καὶ τώρα καίει ἡ φωτιά τὰ ξύλα, καίει καὶ τὸ ξηρὸ κλαδί μὲ τὰ μυρμήκια του. Ζεσταίνονται αὐτὰ κ' ἐβγαίνουν ἀπ' τὴν τρύπα τους, ἐλπίζοντας πῶς ἦρθε καλοκαῖρι μὲ ταῖς καλαῖς ἡμέραις. Βλέπουν καὶ τὴ θέσι τους, στὴ μέση ἀπ' φωτιά, καὶ τρομάζουν.

Φλόγες καὶ καπνὸς κυκλόνουν τὸ κλωνάρι, τὴ μυρμηκοφωλιά. Τρέχουν λαχταρισμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Πόθεν νὰ κατέβουν; πόθεν νὰ γλυτώσουν; Τί καλὴ ποῦ εἶναι ἡ ζωὴ! Στὴ φωλιά νὰ μείνουν, πνίγει ὁ καπνός· κάνουν νὰ πηδήσουν, πέφτουν στὴ φωτιά. Ὦχ! φτωχὰ μυρμηκάκια, πόσον σὰς πονῶ! Κι' ὁ βοσκὸς τὰ βλέπει καὶ ξεκαρδίζεται· δὲν τὰ πονεῖ.

Ἔτσι κ' ἡ καρδιάς μας στοῦ κόσμου τὴν κρυάδα, στὴ βαρυχειμωνιά, 'σ' ἓνα ξηρὸ κλαδάκι κρύβονται, μ' ἀλλοίμονο ἂν τύχουν στὰ χέρια τοῦ βοσκοῦ, ἀλλοίμονο ἂν πέσουν στὴ μέση στὴ φωτιά!—Εἶναι κακὸ τὸ κρύο, σὲ ξεπαγιάζει μὰ

ἡ φωτιά ἀκόμη χειρότερη, σὲ καίει. — Καὶ τρέχουν τρομασμέναις ἐδῶ κ' ἐκεῖ! Πόθεν νὰ κατέβουν; πόθεν νὰ γλυτώσουν; Στὴ φωλῆ νὰ μείνουν, πνίγει ὁ καπνός· κάνουν νὰ πηδήσουν, πέφτουν στὴ φωτιά! Κ' οἱ βοσκοὶ σὲ βλέπουν καὶ ξεκαρδίζονται. . . .

MIA MANA

Εἶνε γνωστὴ εἰς ὅλο τὸ χωριὸ ἡ Κυρὰ Ζαμπέτα γιὰ ταῖς τρέλλαις της καὶ γιὰ τὴν κακία της. Χειμῶνα καλοκαίρι ὅλοι μὲ αὐτὴν ἔχουν νὰ κάνουν· καὶ ὄχι ἄδικα. Εἶναι ἀκριδὴ, ποτὲ δὲν δίνει στοῦ φτωχοῦ τὸ χέρι ἓνα μονόλεπτο· μὲ τοὺς γειτόνους καὶ μὲ ταῖς γειτονίσσαις ἐμάλωσε, δὲν λέγει καλημέρα· περήφανη, καμαρωτὴ, σαν γύφτικο σκεπάρνι· ἀνόητη, δὲν ξεύρει νὰ μιλήσῃ σὰν ἄνθρωπος· ὅλον τὸν κόσμον ὑβρίζει καὶ κατηγορεῖ· θαρρεῖ πῶς εἶναι βασίλισσα· καὶ ἄσχημη, σὰν τὸ διάβολο· βάφει τὰ μοῦτρά της, τετραπάρδαλη· δική της μόδα κάνει κάθε πρωί· σήμερα τὰ κοντά της, αὔριο τὰ μακριά· τώρα τορνοῦρι φουσικωτὸ καὶ ὕστερα πάλι σανίδα μοναχὴ· ὅ,τι θέλει κάνει, κανέναν δὲν ρωτᾷ· φορεῖ ψηλὸ τακοῦνι, καπέλλο δὲν φορεῖ· φορεῖ γιὰ πανωφόρι ἀντρίκια ρεδιγκότα καὶ μόνον ποῦ δὲν βγῆκε στοὺς δρόμους καὶ γυμνή. "Ολαις ταῖς χάραις ἔχει, νὰ μὴν ἀδασκαθῇ.

Μιὰ μέρα πῆρα θάρρος καὶ τὴ ρώτησα :

— Γιατί, Κυρὰ Ζαμπέτα, εἶσαι ἀνάποδη ;

— Γιατί ἔχω γυιὸ στὰ ξένα, μὲ περηφάνεια μοῦ ἀποκρίθηκε, κι' ἔχω κρυφὸ κομάρι, κι' ἔχω τρανὴ χαρά. Ἄπ' τὸν κειρὸ ποῦ πέθανε ὁ ἄντρας μου, χρόνια περάσαν, τὸν ξέχασα· μὰ ζῇ καὶ βασιλεύει τὸ παληκάρι μου· ὦρα τὴν ὦρα καρτερῶ νὰ τὸ ἰδοῦν τὰ μάτια μου. Εἶναι λεβέντης πρῶτος στὴν Πόλη, στὰ νησιά· ἔχει καράβια καὶ καραβόπουλα· εἶν' εὐμορφος καὶ πλούσιος καὶ ξακουστὴ βασιλοπούλα θὰ κάνω νύφη μου.

Καὶ ἔτσι πάντα ἐζοῦσε μὲ τὴν ἐλπίδα της, κανέναν δὲν ρωτοῦσε σταῖς πράξεις της· δὲν πίστευε τοῦ γυιοῦ της τ'

ἀληθινὰ καμώματα καὶ ὕβριζε ἐκείνους ποῦ ἔλεγαν πῶς μάγ-
κεψε ὁ γυιὸς τῆς ὁ ἀνεπρόκοπος.

“Ὀλος ὁ κόσμος τὴν ἐσιχάθηκε καὶ ἡ καρδιά μου τὴν ἐμί-
σησε—εὐρῆκε λίγο μῖσος ’ς τὴν ἀνάγκη τῆς.

Μὰ ἦρθε μαῦρο γράμμα, μαῦρο καὶ σκοτεινό· ὁ γυιὸς
τῆς ἐσκοτώθη σ’ ἓνα βρωμόσπητο καὶ οὔτε κἂν ἐνθυμήθη τὴ
μάννα του. . . . “Εμεινε ἡ καϋμένη σὰν καλαμιὰ ξηρή· εὐθύς
ἐταπεινώθη ἀπ’ τὴν ἀπελπισιά, καὶ ὅλοι τὸ χαρῆκαν!

Μὰ ἐμένα ἡ καρδιά μου κλαίει, ραγίζεται· ὅλαις ταῖς
τρέλαις καὶ ταῖς κακίαις τῆς ἐλησμόνησα, σὰν ἔμαθα πῶς
ἔχασε ἡ ἄμοιρη τὸ γυιὸ τῆς τὸν μονονάκριβο, τὴν ἐλπίδα
τῆς.

ΑΡΝΑΚΙ

‘Επλάγιασε τ’ ἀρνάκι ἐμπρὸς στὴν μάννα του νὰ κοιμηθῇ
—ἄσπρο καὶ ὠραῖο καὶ παχύ. ‘Εκείνη τὸ κεφάλι τῆς σκυμ-
μένο ἀπὸ πάνω του, τὰ μάτια δὲ σηκώνει· μόνον τὸ κυττάζει
ἀδιάκοπα, ὅπως κυττάζει ἡ μάννα τὸ παιδί.

Βλέπει τοῦ στήθους του τὸν ἀνασασμό. Σὰν τί νὰ λέγῃ
μὲ τὸν νοῦ τῆς ἡ καϋμένη ἡ προβατίνα; Τί σχέδιον νὰ πλάττῃ
μὲ τὴν φαντασία τῆς; Σὲ ποιοῦ παχύ λειβάδι τὸ βλέπει νὰ
πηδᾷ;

“Ἐξαφνα τὸ ἀρνάκι ἀφίνει βαθὺν ἀνασασμό καὶ κἄτι μουρ-
μουρίζει μὲς’ στὸν ὕπνο του· βλέπει ὄνειρο. Τρομάζει ἡ
προβατίνα καὶ λαχταρεῖ καὶ πάλι τὸ κυττάζει μὲ προσοχή,
ἀκίνητη. Τί ὄνειρο νὰ βλέπῃ τὸ παιδάκι τῆς; Μήπως ἐφύ-
σηξε βορριᾶς καὶ τὸ κρύωσε; Μήπως ὁ λύκος τὸ κυνηγᾷ;
“Ἡ μήπως τὰ κορίτσια τὸ στεφανόνουν μὲ πασχαλόλουδα;
“Ἡ μήπως τοῦ περνοῦν κόκκιναις κορδέλλαις στὸν τρυφερό
λαιμό;

Φτωχή μου προβατίνα, μὴ λησμονῆς πῶς ἔχομε καὶ
Χάρο ἐδῶ στὴ γῆ. . . . Καὶ σύ, χρυσὸ ἀρνάκι, κοιμήσου
νὰ ξυπνήσης ὅλο χαρά· πρῶι - πρῶι τὸ γάλα σου θὰ σὲ καρ-
τερῇ, καὶ μὴν πιστεύῃς τὰ ὄνειρα.

“Αχ, ψεύτικα τὰ λόγια καὶ ἡ παρηγοριὰς· θὰ κλαίῃ ἡ

προβατίνα σὰν χάση τὸ παιδί· θὰ τρέμη ἡ καρδιά της, σὰν τοῦ περνοῦν ταῖς κόκκιναις κορδέλλαις στὸν τρυφερο λαιμό...

Τί ἔχεις καὶ λυπεῖσαι καρδιά μου, ἐσύ ; Μήπως δὲν ξημερώνει Μέγα Σάββατον ; μήπως κοντὰ δὲν εἶναι καὶ ἡ Πασχαλιά ;

ΑΡΧΟΝΤΟΠΟΥΛΑ

Σὲ μαρμαρόκτιστο λαμπρὸ παλάτι κάθεται ἡ κόρη ἡ παινεμένη γιὰ τὰ φρονήματα καὶ τὴν εὐμορφιά. Ἡ εὐμορφη μητέρα της καὶ ἡ ἀδελφαίς της ἡ εὐμορφότεραις τὴν ἀγαποῦν ὅσο μποροῦν· ὁ γλυκὸς πατέρας της καὶ τὰ γλυκώτερα ἀδελφὰ της τὴν λατρεύουν· δοῦλοι καὶ δούλαις τὴν ὑπηρετοῦν. Σὲ πούπουλα κοιμᾶται, στὰ βελουῖδα πατεῖ· διαμάντια 'στὰ χέρια καὶ 'στὸ λαιμό· καὶ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα ἂν θέλῃ, τῆς φέρνουν. Εὐμορφη εἶναι, ὅμως... δὲν ἔχει χαρά ! Σὰν κρίνος ὁλοένα μαραίνεται, σὰν περδικοῦλα θλίβεται κλεισμένη 'στὸ κλουδί... τὰ μάτια της τὰ ὁλόμαυρα ἐθάμπωσαν, τὰ καστανὰ μαλλιά της ἐλιγόστεψαν, τὸ ἀγγελικό της στόμα ἔχασε τὸ γέλιο, τὸ χρῶμά της χρῶμα λαμνάδας ἄχ ! νεκρικῆς φρύδια καὶ ματόκλαδα μόνον ἔμεινε. Καθόλου δὲν ὁμοιάζει ταῖς γελασταῖς χωριατοπούλαις, ποῦ τρέχουν 'στὰ βουνὰ καὶ 'στοὺς κάμπους ἐλεύθεραις, πῶχουν 'στὰ μάτια ἔρωτα, 'στὰ μάγουλα χρῶμα τῆς παπαρούνας καὶ 'στὴ χαρούμενη καρδιά τὴν ἀνοίξει μὲ τ' ἄνθη· τοῦ κάκου ὅλα τὰ χάδια τῆς μητέρας της· ἄδικα πίνει τὰ γιαιτρικά. Ρίχνει τὰ χέρια της τ' ἀδύνατα εἰς τὰ κλειδιά τοῦ πιάνου, κι' ἀντὶ ν' ἀκούσῃς ἄσμα χαρωπὸ, ἀκοῦς ψιθύρισμα λυπητερό, 'σὰν νὰ στεναῖζῃ τὸ κολπωμένο στῆθός της. Κανεὶς δὲν ξέρει τὸ μυστικὸ παράπονο τῆς παρθένας. 'Στὸ παραθύρι ἀκουμπᾷ καὶ βλέπει τοὺς διαδάττας μὲ ὄψι σκεπτική. Τὴν εἶδα καὶ ἐπόνεσα· ἄς ἤξευρα τὸν πόθο της ! Ὁ Α !... τὰ πλούτη δὲν ἀφίνουν νὰ ποῦμε τὴν καρδιά μας κ' ἡ θέσις ἡ ὑψηλὴ πολλαῖς φοραῖς κοστίζει ὁλόκληρο βασίλειο καὶ θησαυρὸν ἀτίμητον ὥσάν τὴν εὐτυχίαν. Φτωχὴ ἀρχοντοπούλα !

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ